MAGYAR GALAMB- ÉS KISÁLLATTENYÉSZTŐK
MGKSZ
1882
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Galamb és Kisállat Magazin

2020. december

A magyar galamb- és kisállattenyésztők lapja

2020 NYARA SZÉKESFEHÉRVÁRON, A COVID-19 ÉS A VÁROS LOMBOS FÁINAK ÁRNYÉKÁBAN

A gyerekek nyári, szünidei táboraiban már évek óta jelen van a V-61 Alba Regia Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesülete, hogy átadja a jövő nemzedékének az elmúlt másfél évszázad kisállattenyésztői hagyatékát, a díszbaromfi, a házigalamb és a házinyúl tenyésztésének legfontosabb ismereteit. A Székesfehérvár MJV Önkormányzata által elindított Bregyó közi, „Napraforgó" gyerek tábor, az idén csak a korábbi évek létszámának a felével, azaz turnusonként 200-200 gyerekkel működött, nyolc turnusban. A tábor keddi programja az óriásra nőtt öreg fák hűsítő árnyékában felállított bemutató ketrecek, röpdék lakói, ismerkedésre csábították a táborozókat. Nem kis sikerrel mutatkoztak be a helyi kitenyésztői múlttal rendelkező székesfehérvári bukó galambok, valamint a magyar óriásnyúl, de igen sikeresek voltak a többi fajta képviselői is.

A nyár zárásaként a Városi Civilnapon, a Zichy ligetben, a város civil közösségeivel karöltve Egyesületünk felvonultatta a tagjai által tenyésztett kisállataink reprezentáns egyedeit. A liget sétánya mellett, fajonként elkülönítve, a „szellősen" elhelyezett bemutató kalitkák, ketrecek és röpdék lakóinak szépsége vagy érdekessége vonzotta a csodálkozó tekinteteket, mozdította önkéntelenül szerető simogatásra nem csak a gyerekek, de még a felnőttek kezeit is. Egyesületünk ismeretterjesztő munkáját nem titkoltan a jövő tenyésztőinek megtalálása érdekében végezzük. A kisállattartás lényeges hozadéka, a természet közelebb hozása az emberhez. Az emberekben a szeretet érzésének felkeltése a ház körül tartható, tenyésztés esetén hasznot hozó kisállat fajták iránt. Mi ezt az utat kínáljuk az egészséges életmódra nevelés mellé. Sőt, szeretnénk az egészséges táplálkozás ezen foglalatossággal elérhető lehetőségére is felhívni az érdeklődők figyelmét.

Szűcs Antal

Fényképek: ©***Simon Erika*** ÖKKFEHÉRVÁR

Borítón:
Kecskeméti keringő
Fénykép: © Kanalas János

GALAMB ÉS KISÁLLAT MAGAZIN

A Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetsége
LXIII. évfolyam 12. szám

Szerkesztőség:
1076 Budapest, Verseny u. 10. fsz. 12/A
Telefon: +36 1 342 5538
mgksz.info@gmail.com

Felelős kiadó:
dr. Pintér József Zsolt

Szerkesztő Bizottság:
Dankovics Róbert, dr. Bagi Zoltán, dr. Posta János

Technikai szerkesztő:
Kiss Tamás

Megjelenik havonta.
Egyéni előfizetés a szerkesztőség címén.

Progresszív Nyomda
5600 Békéscsaba, Erkel u. 8.
HU ISSN 1587-0677

Tartalom

2020 nyara Székesfehérváron, a COVID-19 és a város lombos fáinak árnyékában	1.
A kecskeméti keringő jövőképe	3.
Bolyongásaim emléke	4.
Húsgalamb-bemutató - A carneau	10.
Dánok az Alpokalján	12.
A gyémántpinty	14.
52. Díszmadár kiállítás Szegeden	16.
Gyász - Gelei Imre	18.
Gyász - Bertalan József	20.
Gyász - Csernyi István	22.
Gyász - Dorogi Lajos	23.
Gyász - Fehér György	23.
Gyász - Szabó József	24.
Hirdetés	24.
Vitaindító: Egy fiatal gondolatai ...	25.

Vörös kecskeméti keringő, Fénykép: ©Kanalas János

A KECSKEMÉTI KERINGŐ JÖVŐKÉPE

Szaklapunk januári számában ismertettük a kecskeméti keringő kialakulásának a körülményeit és a fajta fejlődésének főbb lépéseit. Ezt követően részletesen tettünk említést valamennyi szín-és rajzváltozatról.

Beszámoltunk az egyszínűek valamennyi változatainak kialakulásáról és tenyésztésük jelenlegi helyzetét. Külön számban ismertettük a cifrák, a deresek, a tarka oldalúak és a köpönyegesek eredetét és nemesítésük jelenlegi állapotát. Részletesen leközöltük a szívhátúak és a ritka színváltozatok származását és tenyésztésük jelenlegi státuszát. Külön kiemeltük a kecskeméti keringő röpképességét és röptetésének történetét.

Jelenleg a kecskeméti keringő valamennyi szín-és rajzváltozatában elegendő tenyésztővel és megfelelő létszámú galambállománnyal rendelkezünk ahhoz, hogy a fajta jelenlegi kivételes szépségében az utókor számára tovább adásra kerüljön. A fiatal generáció a fajta valamennyi szín-és rajzváltozatában kitenyésztettségének csúcsán lévő galambokat kapnak örökségül. Jelenleg 10-20 fő között változik az Alföldi Kőrösi-és Kecskeméti Keringő Fajtaklubnak azon létszáma, akik a kecskeméti keringőt intenzíven tenyésztik. Ezenkívül 40-50 főre tehető azon tenyésztők száma, akik a fajta külső tenyésztői köréhez tartoznak, de folyamatos szakmai kapcsolatban állnak a fajtaklubbal. Éppen ezért úgy gondolom, hogy a kecskeméti keringő jövőképe hosszútávon tartós és biztos alapokon nyugszik.

Ezúton köszönöm mindazon fajtaklubtagoknak, akik írásos szakanyaggal, archív és naprakész fotókkal segítették munkámat a cikksorozat szerkesztése során. Külön köszönöm Kanalas János munkáját a szép fotókollekció elkészítésért, amely során igen sok időt és áldozatot fordított arra vonatkozóan, hogy a kecskeméti keringő minden egyes szín-és rajzváltozatáról kiváló minőségű színes felvételek készüljenek.

Dr. Meleg István elnök

Fénykép: Alföldi Kőrösi- és Kecskeméti Keringő Fajtaklub tagsága. Forrás: Fajtaklub archívum

BOLYONGÁSAIM EMLÉKE

A természet és az állatok szeretetét paraszti származású szüleimtől örököltem.

Állatszerető vénám már viszonylag korán jelentkezett. Hét éves koromban vittem haza – szüleim legnagyobb megdöbbenésére – az első állatomat, egy négyhónapos német juhász kölyköt. Ezt sikerült annyira „betanítanom" hogy egyéves korára a környék réme lett, néhány postás pelerin, több tyúk és liba terhelte a lelkiismeretét (szegény édesanyám nem győzte „rendezni" a kárt). A mieinket nem bántotta, de az idegeneket, legyen az ember vagy állat, kíméletlenül üldözte. Sajnos kerítés híján tarthatatlan lett, így édesapám elajándékozta vidéken élő barátjának. Itt folytatta áldás harcát az idegenekkel, s miután a helyi „biztos úrral" is „kikezdett" az már a vesztét okozta.

A nyári szünidőt vidéki nagyszüleimnél töltöttem. No, nem valamiféle „pesti nyaralóként", hanem részt kellett vennem unokatestvéreimmel és a falubéli gyerekekkel együtt az éppen aktuális, korhoz illő munkákban: libapásztorkodás, majd tehénpásztorkodás, széna-forgatás, gyűjtés, kapálás, stb. Ezek során gyakran leltem madárfészkeket, fogoly- és fácán csibéket, nyúlfiakat. Ami viszont számomra a legnagyobb örömet okozta, hogy szabadidőm az istállóban, vagy az ólak környékén tölthettem. Megfigyelhettem az istállóban a gerendákon fészkelő fecskéket, az eresz alatti dobozokban, "galambosokban" fészkelő galambokat, a ketrecekben tartott illetve az istállóban szabadon fickándozó nyulakat, szaladgáló, kapirgáló csirkéket, stb.

Szerencsémre szüleim egy faluból származtak, így két családnál is „kiélhettem" szenvedélyem. Apai nagyapám szerényebb körülmények között élt, Ő ökrös (tinók) szekérrel „fogatolt". Még ma is büszkén emlékszem rá, amikor először engedélyezte, hogy ugyancsak pesti unokatestvéremmel együtt –12 évesen – fogjuk be az ökröket és menjünk a falu végén lévő „szérűskertbe" szénáért.

Anyai nagyszüleim keresztapámékkal éltek együtt, nekik lovas-fogatuk volt. Lovaik a falu legszebb, de egyben a leg vadabb lovai is voltak. Én soha nem merem a közelükbe sem menni. Viszont a galambok itt voltak.

Galambász „múltam" 1957-ben kezdődött, amikor szüleim megleptek két pár, a nagyszülőktől hozott parlagi galambfiókával. Jobb híján a galambok fából fabrikált „költőládában" voltak elhelyezve, de hamar önállósították magukat és felköltöztek a barackfára, ahonnan a „szőrös" és „tollas"ragadozók hamar elhordták őket. Bánatomat látva édesapám bemutatott egy idős, röpgalambász kollégájának, aki – nagy örömömre – négy „pörtlivel" ajándékozott meg. Ezen galambok részére édesanyám átengedte az egyik „csirkerekeszt", melynek ajtajára valódi „slógot" készítettem. Ezek a galambok meghódítottak küllemükkel és röpteljesítményükkel. „Galambász"

társaim csodájára jártak a látványnak. Sajnos a ragadozómadarak szemem láttára vittek el hármat, míg egyet, egy fekete babos „Albini" tojót, – mely többször, szemet gyönyörködtető módon „játszadozott" az őt üldöző ragadozó madárral – egy barátomnak ajándékoztam.

Középiskolai tanulmányaim miatt egy időre fel kellett függesztenem a galambászatot, bár rendszeres látogatója voltam az újpesti- és sashalmi galamb- és madár piacoknak. Itt igen sok kereskedővel és tenyésztővel ismerkedhettem meg. Megtetszett, ahogy a „madarászok" a vadmadarakról beszélnek, lelkesen ecsetelve a madárfogás, „beetetés" izgalmát, a madárfüttyben való gyönyörködést. Olyannyira belelkesedtem, hogy 1961-ben jelentkeztem az akkori Magyar Madártani Intézet Madármegfigyelő és Gyűrűző Szakosztályába. A kötelező tanfolyam és vizsga letétele után hivatalosan is „külső munkatársa" lettem az Énekes madár szekciónak. Csodálatos, a madarak befogásának minden fortéját ismerő, de mégis a természetet szerető, védő és tisztelő embereket ismertem meg.

A szakosztály átszervezése, a madárvédelmi rendeletek szigorítása és – nem utolsó sorban – az érettségi, az első munkahely elfoglaltsága miatt ezen tevékenységem 1962 őszén megszűnt (néhány vadmadarat azért titokban ez után is tartottam).

A galambászattal való kapcsolatom azért a középiskola mellett sem szűnt meg. Megismerkedtem a rákospalotai Vadkerti Mihály, korában országos hírű postagalambásszal, akivel sikerült majdhogynem „apa-fiú" kapcsolatot kialakítani. Szinte heti vendég voltam nála. Rengeteget tanított a postagalamb tenyésztésével, versenyeztetésével kapcsolatban. Nagy megtiszteltetés volt számomra, mikor kaptam tőle – nyár vége felé – 3-4 „fias" tojást, hogy otthoni galambjaimmal – mert mindég volt valami galambféle – kikeltessem és felneveltessem azokat. A katonaság, majd az udvarlás, stb. egy időre háttérbe szorította hobbymat.

Természetesen „faj-független" énem nem hagyta, hogy állat nélkül maradjak, így házinyulaim szinte folyamatosan voltak. Előbb német nagyezüst fajtából sikerült igen jó tenyészállományt kialakítani. Sajnos édesanyám „rokoni jószívűsége" miatt egy fedeztetésre hozott idegen anyanyúl orrhuruttal megfertőzte a bakot, s mire észleltem az egész állományra átterjedt, így ki kellett irtanom valamennyit. Egy éves kihagyás után beleszerettem a kaliforniai fajtába. Állományom négy anya és egy bak alkotta. Egy véletlen találkozás során ismerkedtem meg Karig Emil úrral, – aki akkor a Szövetség Prémesállat Szakosztályát vezette – neki eredeti, Angliából importált kaliforniai nyulai voltak (az ivadékokat is Angliába vitték vissza). Tőle sikerült – hosszú utánjárással – egy kis bakot vásárolnom, és ezzel egészítve ki meglévő állományom. 1968-ban megnősültem, Budapest belső területére költöztünk, így a nyulászatot és galambászatot

Ígéretes fiatal kan német juhászkutyámmal

is fel kellett számolnom. Nyúl állományom egy korábbi postagalambász ismerősöm vette meg. Néhány évvel később, egy találkozásunk alkalmával büszkén mesélte, hogy a „kis bak" a nyúlkiállítások „örökös bajnoka". Budapest VIII. kerületében lévő lakásunkhoz – nagy szerencsémre – tartozott egy négy és félszer két és fél méteres „személyzeti szoba", melyet a család (apósomék is) átengedett „hobbyszobának". Nekifogtam „berendezni" szobamadarak tartására, és tenyésztésükre is alkalmassá téve. Stelázsiból alakítottam ki pintyféléknek kalit-blokkot. Itt zebrapintyek (tudomásom szerint nálam volt először, 1972-74-es években egyszerre hat színben: fehér, izabella, masken, vad, pingvin, fekete) – és az érzékenyebb pintyfélék neveléséhez szükséges sirálykák voltak elhelyezve. 1970-ben beléptem a

Magyar Díszmadártenyésztők Egyesületébe, majd néhány év múlva vezetőségi taggá választottak. Elnök Siroki Zoltán, főtitkár Surtya Árpád). Sok elkötelezett kanári- és exota tenyésztővel volt szerencsém megismerkedni. Önálló havi folyóiratunk is volt. A díszpintyek (tigrispinty, aranymellű-, pillangó pinty, gould amandina, stb. beszerzése és tartása igencsak költséges volt abban az időben is, így szükség volt néhány pár – könnyen értékesíthető – hullámos papagáj tartására is. Ennek kapcsán kerültem jó madárbarátságba Kósza Imre (Baross u.) és Kovács Antal (Szív u.) neves hullámos papagáj tenyésztőkkel. Idős, nyugdíjas ápolónő, madárbarát és tenyésztő – Váraljai Lajosné (Piri néni) – jóvoltából sikerült beszereznem az akkor még ritkaságnak számító ékfarkú amandinából és vörösfejű amandinából 1-1 párat. Sajnos a „rokikkal" nem volt szerencsém, csak üres tojásokat tojtak, az amandinák viszont jól szaporodtak. A nálam lévő „spitzschwanzok" a – nagyon ritka – vörös csőrű alfajhoz tartoztak. Ennek tényét Siroki Zoltán professzor úr (a *Szobamadarak*, *Díszmadarak* c. könyv szerzője) kétkedéssel fogadta úgy-annyira, hogy egy budapesti útja során személyesen felkeresett, hogy meggyőződjön állításom igazáról. Ekkor kezdődött szakmai barátságunk. Könyvének megírásakor néhány fajnál személyes tapasztalataim is felhasználta. Hatására beleszerettem a szövőmadarakba. Tőle sikerült 1-1 párat az orix és narancs alfajokból szereznem. Nagyméretű kalitban sikerült fészeképítésre ösztönöznöm őket, de mire tojásrakásra került volna a sor, sajnos – elköltözés miatt – a madarász szobát fel kellett számolnom. A szövőmadarak dr. Országh Mihályhoz az Állatkert akkori főállatorvosához kerültek.

Rendkívül nagy élményem volt, hogy részt vehettem 1974-ben Lipcsében, a Német Demokratikus Köztársaság (DDR) Nemzeti Kiállításán. Ennyi féle és fajta madárral találkozni felemelő élmény volt. Onnan egy „pár" gyémántpintyet sikerült hoznom, de mind a kettő hím lett. Két év alatt nem sikerült belőlük párt összehozni, pedig Szegedtől Debrecenig és Dorogig összejártam értük az országot.

Véletlenül lettem „bastard" tenyésztő. Egy kollégám keresett meg még 1975-ben, hogy vett egy kanári hímet a gyermekeinek, de tojó lett, egy pár zebrapintyért odaadja. Én a kanárit nem nagyon kedveltem, mert a „csapperek"nagyon hangosak voltak. Hát elhozta a tojót, de mit kezdjek vele? Merész gondolattal mentem szombaton az újpesti galamb (és madár) piacra, ahol megkerestem a –szigorú rendőri tiltás ellenére – még „aktív" madarász barátomat, hogy nincs-e „véletlenül" nála „stigó vagy rice" hím? Van, felelte, de neked elárulom, hogy tegnap fogtam, még nincsenek „beetetve" sem. Nem baj, elviszek egyet. Hazaérve azonnal beengedtem a kanári tojóhoz és a legnagyobb meglepetésemre egy órán belül kétszer is összejött a „nász". Valószínű, hogy

'Albinik' Nedoluha György állományából

tél vége lévén – a tojó tengelicek még nem jöttek meg s – a hím annyira „be volt indulva", hogy azt sem vette észre, hogy „fogságban" van, csak egy tojót látott. Ettől a pártól az évben két fészekaljat neveltem.

1976 őszén beköltözhettünk első önálló (de a korábbinál jóval kisebb) lakásunkba, véget ért díszmadártenyésztő „pályafutásom". Sok tenyésztővel azért továbbra is kapcsolatban maradtam. Megmaradt azért két (vásárolt) kenderike „pasztám" kizárólag a gyönyörű énekük miatt. Ezek szinte egyszerre, 1987-ben, kilenc évesen pusztult el.

1977 nyarán felfigyelem arra, hogy az akkor nyolc éves fiam és apósom arról beszélgetnek, hogy nemsokára el lehet hozni a kiskutyát – „valahonnan". Mivel az elvem az, hogy a jó minőségű

tartása ugyan annyiba kerül, mint a keveréké, kénytelen voltam ellenlépésként kutyanézőbe indulni. Mivel számomra a kutya fogalma a német juhász fajtát jelenti, sebtében megvettem a *Kutya* újság legfrissebb számát és elindultam kölyköt venni. Szerencsémre a harmadik tenyésztőnél rábukkantam első kutyámra egy nyolchetes szuka „személyében". Ez a kutya indította el „német-juhász tenyésztő" pályámat. Ő maga hatszor volt Kitűnő, továbbá KII. munkavizsgát tett. Alapító kutyája lett a „NETTER" Kennelnek, melyben igen sok, Kitűnő HPJ, felnőtt korban Kitűnő, CAC, R. CACIB és CACIB díjat nyert kölyök nevelkedett. Tenyészetemben 13 alom nevelődött fel (a kutya kennel édesanyám cinkotai családi házának udvarában volt). A kennelt 2005-ben számoltam végleg fel.

Magyar óriás begyeseim

1980-ban – édesanyám cinkotai családi házának melléképületében – a galambászat újjáélesztésével régi álmom vált ismét valóra. Természetesen – felidézve gyermekkori emlékeimet – budapesti magasröptű keringőkkel. Első fiataljaimat Rákospalotáról, a néhai Henschl Antaltól vásároltam. Nemsokára beléptem a rákospalotai B-15. egyesületbe. Itt ismerkedtem meg többek között a néhai Farkas Istvánnal. „Kupec" – mert mindenki így ismerte – azon kívül, hogy igen eredményes tenyésztő és versenyző volt, "arany szíve" is volt. Kezdő pörtlisként sokat segített állományom kialakításában, sok galambot is kaptam tőle.

Jó barátságba kerültem Dr. Mándrik Istvánnal, aki bemutatott jó barátjának, a néhai Mezei Sándornak. A „Mezei" név akkoriban (is) fogalom volt a röpgalambászok között. Nála tettem le a röpbíráló vizsgát. Halála előtt – mikor utoljára volt fent a padláson szeretett galambjai között, még nekem felgyűrűzött négy fiatalt. Sajnos ezeket már Mándrik István barátom hozta el, mielőtt a teljes állományt eladták. Az idő múlásával egyre több neves tenyésztővel és versenyzővel ismerkedtem meg, így a rákosszentmiklósi Nedoluha Györggyel, az Albini Ernő által kitenyésztett típusú budapesti magasröptű génbankjának azóta is egyetlen tulajdonosával, Schneider Gyulával Újpest talán leghíresebb „pörtlisével", stb. 1994-ben a MGKSZ Tisztújító Közgyűlése a Röpgalamb Szakosztálya elnökének Schneider Gyulát választotta meg. Az újonnan megválasztott elnök felkért a titkári teendők ellátására. Ekkor a Röpszakosztály Elnöksége így állt fel: elnök Schneider Gyula, titkár: Herédi Géza, szakmai előadó: Duschek István. Az akkori röpgalambász életre jellemző, hogy a röpversenyekre évente 160-170 nevezés érkezett.

Sajnos munkahelyi elfoglaltságom miatt egyre nehezebb volt részt vennem a szakosztály munkájában, így 2000-ben kénytelen voltam megbízatásom alóli felmentésem kérni. A szakosztályban eltöltött 6 év maradandó élményt jelent még ma is. Sok egykori galambásszal ma is örömmel találkozom kiállításokon, börzéken. A röpgalambok (budapestiek) tenyésztését, röptetését hobby szinten továbbra is folytattam,

egészen 2010-ig, mikor is be kellett látnom, hogy a ragadozó madarak károsítása miatt lehetetlen a röptetés. Sajnos röpversenyzői eredményekkel – országos szinten – nem dicsekedhetek, mert nem volt „kezem" hozzá. Túlságosan „szerettem" a galambjaimat.

Mivel a galambokról nem tudtam és nem is akartam lemondani „földönfutó" fajtát kerestem. A magyar óriás begyes már korábban is felkeltette érdeklődésemet, így ezen fajta mellett döntöttem. 2007-ban első galambjaimat Gábor József, Cséfalvai Imre, Paksi János, Székely Károly, majd Farkas Ferenc, Legeza Sándor és Sebestyén József tenyésztőktől szereztem be. Néhány év alatt sikerült elég jó minőségű állományt kialakítanom elsősorban sárga, vörös és tarka színekben. 2011 őszén Paksi János barátom megkeresett, hogy fel kellene éleszteni a Magyar Óriás Begyes Fajtaklub munkáját, és mint tenyésztője a fajtának, és budapesti lakos, vállalnák e szerepet a fajtaklub vezetőségében. Az általa felvázolt feladat szimpatikusnak tűnt, ezért vállaltam a munkában való részvételt. 2011 októberében a Monori Börze alkalmából összehívott gyűlésen résztvevő tenyésztők egyhangúlag kimondták a fajtaklub megalakítási igényüket, elnöknek engem, titkárnak Paksi Jánost, szakmai előadónak Z. Tóth Jánost megválasztva.

Első feladatomnak az állományok felmérését tartottam, így felkerestem az összes fellelhető tenyésztőt. Kiderült, hogy az állomány jelentős része erősen „spontán beltenyésztett". Jól látható a minőségi romlás, elsősorban a testnagyság és tollszerkezet esetében. Igen sok a jellegtelen színű példány. Meglepetéssel tapasztaltam, hogy a „nevesebb" tenyésztők „testreszabott" fajtaleírásokat terjesztenek. Ezeket „összefésülve" jó irányba kezdett haladni az egységes fajtaleírás megszövegezése, az ideálrajz is elkészült. Sajnos személyes ellentétek miatt ezek szakelőadói elfogadását és hivatalossá tételét nem sikerült keresztülvinni. Kezdtek kialakulni szakmai és anyagi jellegű ellentétek is, míg a tagság jelentős része közömbös maradt. A kiállításokról rendre elmaradtak a begyesek, vagy csak kis számban és kifogásolható minőségben voltak jelen. Bevallom, hiányzott a hatékony szakmai irányítás is.

Máltai, Tyúktarka, Magyar Csirkegalamb és Florentini Galambot Tenyésztők Fajtaklubja klubgyűlés résztvevői (2017)

2012-ben lakhelyet változtattam, távol kerültem rákoshegyi tanyámtól, ahol a galambászatot folytattam. Bár családi házba költöztem, jelentősen kisebb terület jutott a galamboknak, így a területigényes magyar óriás begyes tenyésztéséről le kellett mondanom, így begyeseim nem lévén, 2012 őszén elnöki megbízatásomról is lemondtam.

2009-ben tenyészetem a begyesek mellett a formai ellentéttel, a máltai fajtával bővült.

Korábban a máltait zömmel gubbasztva, tetszetősnek nem mondható testtartásban láttam. Egy galamb-kereskedő ismerősöm udvarában megpillantottam egy délcegen masírozó sárga-tarka hímet, csoki-kovácsolt párjával. Mindjárt beléjük szerettem. Ezután már gyorsan peregtek az események. Rövid időn belül megismerkedtem a rákospalotai Csécsey Kálmán – már akkor Európa hírű – máltai tenyésztővel. Tőle kaptam az első igazi máltaiakat. Országjárásom során egy sor neves tenyésztővel sikerült megismerkednem, akiktől beszerzett tenyészanyagból néhány év alatt sikerült elég jó állományt kialakítani. 2012-ben beléptem a Máltai és Tyúktarka Fajtaklubba. Itt tovább gyarapíthattam szakmai ismereteimet. Rendszeres kiállító vagyok a fajtaklub kiállításain, valamint egyesületem, a B-17 és vendégként a B-15 egyesület kiállításain. A kiállításokon való részvételem célja nem annyira az elérhető eredmény, sokkal inkább felmérése annak, hogy hol tartok a tenyésztésben, mi legyen a jövő elérendő célkitűzése. Állományom kialakításánál is ez a cél vezérel. Ennek érdekében válogatom össze tenyész galambjaimat is.

Szenvedélyem a tenyésztés és a törzskönyvezés. Igyekszem a tenyészetemben megfordult galambok származását (tenyésztő, a szülők színe, stb.) több generáción keresztül is felkutatni és rögzíteni. Egy röpgalambász barátom fél éve érdeklődött egy hozzá került, általam 2008-ban tenyésztett galamb származása iránt, és én azt három generációra visszamenőleg meg tudtam adni. A származási vonalak figyelembevételével hozom össze a tenyészpárokat. Bár ez néha kudarcot eredményez, de többnyire „bejön a számításom". Korábbi „tanítóm", Kovács Antal: *A Hullámos papagáj és tenyésztése* című művében írja: „… a *dominanciának nincs külső jele*" „*az, hogy egy egyed hasonlít a szülei valamelyikére, nem jelenti azt, hogy dominánsan örökíti is azt. Lehet, hogy a – szemre – legkevésbé hasonlító hordozza a legtöbb örökítő génpárt*".

Úgy gondolom, hogy korom miatt már nem kezdek bele új fajokkal, fajtákkal való kísérletezésbe, viszont a máltai galambot, annak tenyésztési fortélyait igyekszem minél alaposabban megismerni, a küllem és szín tenyésztésben hasznosítani, tapasztalataimat megosztani. A máltaiak sikeres tenyésztéséhez elengedhetetlenül szükséges „dajkák"-nak az utóbbi években postagalambok helyett szolnoki bagdettákat és ezek keverékeit alkalmazom elég jó eredménnyel. A tisztavérű szolnokiakból néhány példánnyal kiállításokon is részt veszek kizárólag azért, hogy megismerjem a bírálók véleményét kiállított galambjaimról, hogy lehetőleg e fajtából is jó minőséget tartsak.

Sok, elsősorban röpgalambász barátom megvádolt fajta-hűtlenséggel. Mivel engem minden, ami fut vagy repül és TENYÉSZTHETŐ, az érdekel. Ösztönösen, a mindenkori lehetőségem figyelembe vételével cselekedtem és cselekszem ma is. Sajnálom azokat (főként a fiatalokat), akiknek lehetőségük lenne kisállat tartására, mégis inkább a szórakoztató média köti le szabadidejüket. Remélem, a jövőben egyre többen felismerik az állatokkal való foglalkozás magasztos érzését, így a jelenlegi megtorpanás után újra a természet ezen csodás teremtményeivel való foglalatosság lesz szabadidejük hasznos része.

Ezen visszaemlékezéseimet azért adom közre, hogy bizonyítsam, nincs olyan körülmény, mely nem teszi lehetővé valamely, a természet egy részét megtestesítő teremtménnyel való foglalkozást, **ha akarjuk**.

Végezetül, de nem utolsó sorban ahhoz, hogy kiélhessük szenvedélyünket, szükség van a szülők, majd a környezet, de elsősorban az élettárs önzetlen alkalmazkodására, szeretetére és segítségére is.

Budapest, 2019. február

Herédi Géza

HÚSGALAMB-BEMUTATÓ
A CARNEAU

Bálint Csaba Aranyszalag-díjas húsgalambásszal, a Bálint Húsgalamb-csoport első emberével közösen meg szeretném ismertetni a tisztelt Olvasóval a mai modern húsgalamb-fajtákat és hibrideket. Jellemzésünk egy része Csaba saját tapasztalatán alapul.

Első körben tekintsük át, mit írnak neves hazai szerzőink a fajtával kapcsolatban:

„A carneau származását tekintve dél-belgiumi és észak-franciaországi fajta. Franciaországban csak sárga és vörös színben ismert. Az USA-ban a fekete, dun és a fehér színváltozatát is kitenyésztették. A pecsenyegalamb-előállításban különösen a fehér színváltozatnak van szerepe, és genetikailag is ez a legértékesebb populáció. A fehér carneau mély állású, zömök, jól izmolt mellel rendelkező fajta. A fej lekerekített, domború, a testhez viszonyítva nagy. A szem a fej középpontjában helyezkedik el. A szemgyűrű piros, az írisz narancsszínű. A csőr középhosszú, világos színű. A feketék esetében feketén jelzett. Az orrdudorok nagyok, fehéren porozottak. A nyak vastag, középhosszú, a jól fejlett mellel tökéletes harmóniát alkotva annak szimmetrikus középpontjából ered. A mell széles, jól izmolt, a legnagyobb hústömeget adja. A hát a széles vállból eredően egyenletesen keskenyedik a farok felé. A szárnyak erősek, a farkon keresztezik egymást, de nem érik el a végét. A lábak erősek, élénkpiros színűek. Az amerikai standard az alábbi testtömeg-kategóriákat határozza meg: öreg hím 740-910 g, fiatal hím 680-858 g, öreg tojó 680-850 g, fiatal tojó 620-790 g. A tenyészpárok éves szaporulata intenzív tartásban 14–16 fióka. A 28 napos fiókák alsó élőtömeg-határa 500 g. Rendkívüli szaporaságú fajta. Az Európába bekerült carneau-

populáció termelési paraméterei gyengébb, mint az USA-belieké, ami a bekerült tenyészanyag gyengébb minőségével magyarázható. Jelentősebb populációi Olaszországban, Franciaországban, Belgiumban és Izraelben találhatók." (Bogenfürst F., Horn P., Meleg I., Mihók S. & Sütő Z. (2000) Baromfi, haszongalamb – Állattenyésztés 2., Mezőgazda Kiadó)

Bálint Csaba szerint „*A carneau, mint profi húsgalamb: a tenyészpárok némileg nagyobb testtömegűek, mint a francia hibrid húsgalambok. A nevelőképességük szinte tökéletes; mind a tojók, mind a hímek rendkívül jól nevelnek. A carneau hímek képesek más tenyészpárok fiókáit is 'degeszre tömni'. A tenyészállomány szelekciójánál vigyázni kell a túl nagytestű tojók tenyésztésbe vételével; mivel a kelleténél nagyobb testtömegű tojók hajlamosak a tojások törésére. Hubbell fajtával-, ill. mirthys-, valamint titán hibridekkel keresztezve a már említett szelekciós szempontot is figyelembe véve kiváló minőségű, és vágási paraméterekkel rendelkező vágófiatalokat tudunk előállítani nagy számban. Szubjektív ízlésem alapján a küllemüket tekintve nem a legszebb galambok, de a különlegesen jó szaporodási mutatóik-eredményeik értékes húsgalambokká teszik őket.*"

Gyimóthy Balázs
Fényképek: ***©Bálint Húsgalamb-csoport***

DÁNOK AZ ALPOKALJÁN

„Galambok? Tele velük a város!” – mondta egyik ismerősöm mikor megtudta avián fertőzésem típusát. Szó se róla, tombol rendesen szervezetemben, így meglehetősen feltűnőek a tünetek. Azért csak rápillant a „*csúfságokra*”, s mosolyra húzott szája elkerekedik, – ahogy a szeme is, – amint meglátja kedvenceim.

– *Ezek meg kik-mik?*

– *Szolnoki bagdetták, rézpirókok és dán keringők.* – sorolom miközben közelebb lépünk a dánok röpdéjéhez, melyek szemlátomást felcsigázták látogatóm érdeklődését. Átérzem ámulatát, hisz magam is megéltem párszor, nem csak a felsorolt fajták láttán.

– *Dánok? Honnan?* – kérdez tovább.

– *Indiából.*

Aki foglalkozott dán keringőkkel, nem lepődik meg a válaszon, hiszen a fajta ősei több mint 400 éve valóban Indiából kerültek Dániába, igaz, akkor és még sok száz éven át egészen másmilyenek voltak, mint ma. Eredetileg keringő, bukó és pergő galambok, s csak a 20. század hajnalán kezdték kiállítási galambbá formálni újdonsült hazájában. Az 1910-es ideálrajzot látva érezzük meg csak igazán, mekkora változáson ment át a fajta, amíg elérte napjainkban ismert precízen kimunkált „modern” változatát, és vált valódi dániai, majd a hódító külső révén igazi világpolgár galambbá.

Egy csodálatos sárga pár Németh Imre egykori állományából

A fajtának mindig voltak kedvelői kis hazánkban, de valahogy soha nem vált annyira népszerűvé, mint a Balti-tenger déli, dél-keleti vidékén. A kisállatokkal foglalkozó újságokat lapozva ritkán, főleg a modern változat kialakulásának kezdetétől találunk tenyésztői hirdetéseket. A fajtákat bemutató magyar nyelvű szakirodalmakban – például Winkler János (1923), Teremi Gábor (1956) könyvében – is rendre megjelenik, ami mutatja a fajta folyamatos jelenlétét Magyarországon. Az ezredforduló környékén néhányat hoztak Welsből (Ausztria), és kiállításra hazánkba érkezett dán keringőkből is gyarapodott a magyar tenyésztők állománya. Így kerültek galambok Sopronba is, az azóta már a magyar dán keringő tenyésztés doenjeiként ismert Németh Imréhez és Kazmár Gyulához is. Ők voltak a fajta őrei, akik nem csak a pillanatnyi lelkesedés hevében égve gyűjtötték be, hanem évtizedeken át őrizték és kitartóan tenyésztették a fajtát. Hirdetései nyomán Gyula bácsi volt kettőjük közül az ismertebb. Galambjait és nevét az ország minden tájára elvitték vásárlói. Imre bácsi nem hirdette madarait. Bírálóként saját állományában is szigorú mércével húzta meg a határt, és galambjai minőségét őrizve gasztronómiai élvezetté változtak az elvárásokon alulmaradt galambok. Kettőjük mellett rendre megjelentek lelkes érdeklődők, akik közül kiemelkedik Szováti Ernő, aki elsősorban a magyar páva galamb tenyésztőjeként volt ismert, de dúcában mindvégig jelen voltak a dán keringők is. Gyula bácsi és Ernő bácsi sajnos már nincs közöttünk, és Imre bácsi is kénytelen volt felhagyni kedvencei tenyésztésével, de dán keringőik többsége ma is Győr-Moson-Sopron és Vas megye lakója.

A huszadik század utolsó évtizedében és az ezredfordulón természetesen hazánk más tájain – többek között Komáromban, Zalalövőn, Jászárokszálláson, Jászberényben, Csomádon, Egerben – is előfordult a fajta, melyek többsége rokona volt a soproni állománynak. A 2010-es években többen szereztek be kisebb-nagyobb tenyészanyagot, elsősorban Németországból, de Ausztriából, Szlovákiából, Hollandiából és talán még Dániából is, erősítve az évtizedekkel korábban idekerült rokonok maradékát, és gyarapítva a rajz és színváltozatok hazai palettáját. Elsősorban a csupasz lábú, egyszínű – fekete, recesszív vörös, recesszív sárga, és a fehér – változatok váltak megszokott elemeivé a nemzeti és az egyesületi kiállításoknak, de láthattunk fekete szalagos kékeket, szarkákat több színváltozatban és ritkán pettyes (stipper) rajzúakat is. Napjainkban a hazai tenyésztők nemzetközi mércével mérve is jó minőségű dán keringőkhöz juthatnak itthon és tenyészthetik azokat tovább.

A fajta érezhetően népszerű. Bizonyítja ezt, hogy újabb és újabb kedvelőket szerezve, az előző évek egyesületi kiállításain – Soprontól Püspökladányig, Egertől Kakucson át Pécsig – mind gyakrabban tűnik fel.

Dankovics Róbert

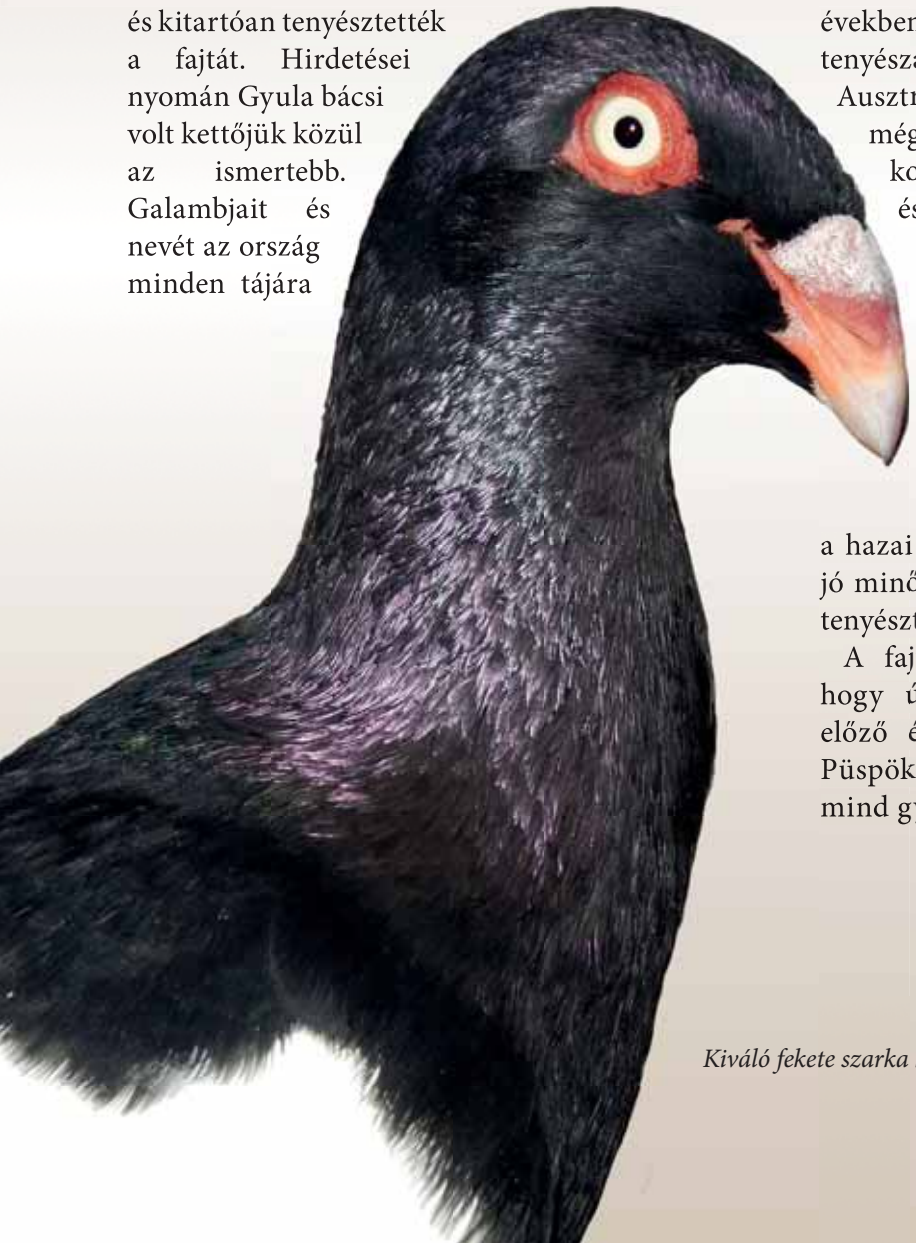

Kiváló fekete szarka hím Mochnács András dúcából

A GYÉMÁNTPINTY

Gyerekként mindig nagy izgalommal vártam a TIT stúdióban megrendezésre kerülő díszmadár kiállításokat, ahol évről évre egyre több egzótát ismerhettem meg. 1999-ben itt láttam először az Ausztráliában őshonos gyémántpintyet (*Stagonopleura guttata*). Vargha Béla *Szövőpintyek-díszpintyek* című könyvében 1792-re vezeti vissza, a faj Európába kerülését. Az első sikeres tenyésztése 1859-ben történt, Franciaországban. Madarunk ma már nem soroljuk a nehezen tenyészthető

fajok közé, bár még mindig sokan használják dajkamadárnak a japáni sirálykákat a gyémántpinty fiókák felneveléséhez. A leggyakrabban tartott egzóták közül kitűnik zömök testével, és a hímek csodálatos násztáncával, melyhez mély szólamú ének társul. Küllemi jegyek alapján a tojókat és a hímeket nem lehet százszázalékos bizonyossággal megkülönböztetni. Bár egyes szakirodalmak azt írják, hogy a szemgyűrű színe segítség lehet a kiválasztásnál, de korábban ismertetett fajokhoz hasonlóan náluk is inkább a hímek éneke segít szelektálni.

Társas tartásával kapcsolatban a tenyésztők között megoszlanak a vélemények. Vannak, akik alapvetően békés fajnak tartják és szerintük csak a költési időben agresszív, míg mások teljes mértékben agresszívként kezelik. Én is inkább az utóbbi véleménnyel vagyok róluk. A fiatal egyedeknél megfigyelhető, hogy – főleg a fehér gyöngyöket a szárnyak alól, mint az látszik a következő oldalon bemutatott ezüstszínű egyeden – kihúzzák egymás tollait. A tenyésztők többsége ezért egyesével tartja a kiszíneződésig a fiatalokat.

A gyémántpintyek, a többi díszpintyhez hasonlóan 6-8 hónapos korukra ivaréretté válnak, de csak tíz hónapos kor után ajánlott párba állítani őket. Fészekaljuk 4-6 tojásból áll, a kotlási idő 13-14 nap.

A fiatalok 21-25 napos kortól hagyják el a fészket és leválasztani kirepülésük után 2-3 héttel lehet őket. A fiókák gyűrűzése 4-7 napos korukban, 2,7 mm-es gyűrűvel történik. Teleltetéssel kapcsolatban is megoszlanak a vélemények. Sokan 20°C-on tartják madaraikat, de van aki szélmentes, fűtetlen helyen is teleltette már.

Takarmányozás szempontjából nincsenek extra igényei, egy alap egzóta keveréken – fehér köles, fénymag, muharmag, négermag – költésre bírható. Szereti a fűmagokat félérett állapotban, nagyon szívesen fogyasztják a fürtös kölest, a tyúkhúrt és a salátát. Fiókaneveléskor a tojásos lágyeleség és a csíráztatott mag elengedhetetlen táplálék kiegészítő. Élő rovareleségből a lisztkukacot kedveli.

Mutációk tekintetében nem közelíti meg a zebrapintyek, sirálykák, gould amandinák széles palettáját. A vadszínű egyedeket követik a sárgacsőrű, izabella, izabella szárnyú, pasztel, ezüst és az Európában még nem jellemző tarka változatok. A többi díszmadárhoz hasonlóan ők is a tágas férőhelyet kedvelik, de már egy 60x40x40 cm-es ketrecben várhatunk költést tőlük.

Mindig keresett madár, így a fölös szaporulatot könnyen lehet értékesíteni. Ajánlom bárki számára, aki állományát új fajjal szeretné színesíteni.

Heincz László

*Fényképek: ©**Mihó László***

52. DÍSZMADÁR KIÁLLÍTÁS SZEGEDEN

A Délterületi Díszmadártenyésztők és Természetvédők H – 21 Egyesülete augusztus 19 – 23 – a között ismét megrendezte a már rendhagyónak számító éves díszmadár kiállítását Szegeden. Nagy örömmel vettem a rendezvény hírét, hiszen egyrészről a vírushelyzet miatt jelentősen kevesebb kiállításon lehet most részt venni, másrészről pedig egy ilyen esemény egy újabb alkalmat jelenthetett a tenyésztőknek arra, hogy visszajelzést kapjanak a munkájukról. Vagyis arról, hogy jó úton járnak-e a tenyésztés folyamatában.

Mivel Szegeden került megrendezésre a díszmadár bemutató, ezért természetes volt, hogy a helyi V-252. Kocsis József Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesületének tagjai is erősítették a kiállítók sorát. Jómagam mellett az egyesületet képviselte Fehér Emese hófehér kínai törpefürjeivel és Török Kristóf a legkisebb tenyésztett galambok közé tartozó gyémántgerléivel.

Augusztus 19-én reggel megtörtént a madarak beszállítása. Sajnos az elhelyezésük folyamata nem volt zökkenőmentes. Kezdetben az általam kiállított afrikai ezüstcsőrű pintyek egy szép tágas ketrecet foglalhattak el. Később a szervezők megkértek, hogy tegyem át őket másik kisebb ketrecbe, mert mások nagyobb papagájának kellene a nagyobb hely. Persze előfordul az ilyen, hiszen tévedni emberi dolog. Tudom, hogy a szervezőknek mennyi feladata volt a ketrecek összeállításával, megeshet egy kis kavarodás.

Fontosnak tartom kiemelni az idegen madarak külön ketrecekben való elhelyezését. Az általam kiállított kínai törpefürjek, kaliforniai copfos fürjek és Fehér Emese kínai törpefürjei egy volierbe kerültek. A volier berendezése nagyon igényes volt. Az aljába mulcsot tettek a szervezők, és a volier végében műnövények is helyet kaptak. Azonban nem biztos, hogy szerencsés az idegen, különböző színű és méretű madarak egy volierben történő elhelyezése.

A ketrecek elfoglalása után került sort a madárszemle megnyitására. A 37 kiállító által bemutatott egyedek száma meghaladta a 600-at. Az érdeklődők többek között zebrapintyeket, fenyőpapagájokat, rózsás kakadut, örvös sándorpapagájokat, színkanárikat, ékfarkú amandinákat, beszélő jákó papagájt, énekes papagájokat és rizspintyeket is megcsodálhattak. A madarakat kedvelők számára ez a bemutató remek programlehetőséget jelentett a hosszú hétvége alatt.

A megnyitást követő második napon meggyőződhettem róla, hogy a kiállított egyedek megfelelő ellátásban részesültek. Délután nem lett volna időm megnézni az állataimat, így reggel a kiállítás nyitása előtt korán érkeztem a helyszínre. A korai időpont ellenére azt vettem észre, hogy 3 tagú kis csapat sürgött - forgott a madarak körül, etették és itatták őket. Jó volt látni az állatok iránti elköteleződésüket és hogy milyen odaadással végezték a kiállítással járó teendőket.

Augusztus 23-án történt meg a biennálé zárása, amelyet a díjkiosztó ünnepség követett. Külön kiemelendő, hogy Pintér Csaba egyesületi elnök idén bevezette a részvételért járó oklevelet. Ez, véleményem szerint kiváló ötlet, hiszen ha valaki nem ért el helyezést most már az sem távozik üres kézzel.

Mivel a díszmadaras találkozókon a bírálat nincs a ketrecekre kitűzve, ezért a kiállítás után az járt a fejemben vajon milyen pontot érhettek el a fürjeim. Milyen hibákat, kívánalmakat fogalmazhattak meg a bírálók? További információ kérése kapcsán felkerestem az egyesületet. Telefonon sikerült elérnem az egyik idősebb alapító tagot, aki a

madarak bírálatánál is jelen volt. Ő kezelte a bírálólapokat. Megkeresésemre kezdetben kétszer nagyon meglepő választ kaptam, amelynek lényege az volt, hogy a bírálatot nem lehet megmásítani. Megmásítani!? Nagy nehezen elmagyaráztam, hogy én nem szeretném a bírálatot megmásítani, hanem tanulni szeretnék a hibákból. Hiszen a kiállított egyedek hibáin szükséges lesz javítanom a jövőben, ha további hasonló eseményekre szeretnék majd nevezni. Majd nagy nehezen rátérhettünk az első példány értékelésére. Kaptam is válasz és nem is. Ezt követte a második madár értékelése. Itt érdemi információt nem kaptam, csak egy tanácsot. E tanács szerint üssem be az internetbe az adott fogasfürjfélét, majd nyissam meg a képét és hasonlítsam össze az enyémmel. Így az okulás sajnos elmaradt. A beszélgetésünk végén viszont ismét elhangzott, hogy a bírálatot megmásítani nem lehet.

Ilyen világban élünk, ahol a fiatalok csak akkor lehetnek kíváncsiak a bírálatra, ha azt meg szeretnék másítani? És ahol a tapasztalt idősebb generáció nem segít a tapasztalatok és meglátások átadásában? Szerencsére tudom, hogy ez nem így van, hiszen amióta madarakkal foglalkozok sok hasznos tanácsot kaptam már idősebb tenyészőktől. Azonban előfordul, hogy nem mindig jó helyen keressük a segítő bölcs szavakat.

A kiállítás értékelése során ne feledkezzünk meg azokról a tagokról, akik munkájukkal ténylegesen emelték a rendezvény színvonalát. Őket köszönet illeti!

Kószó Richárd
V-252. Kocsis József Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesülete
*Fényképek: ©**Frank Yvette***
https://www.delmagyar.hu/

GELEI IMRE
1933–2020

Pár hónappal ezelőtt szerettem volna egy interjút készíteni Imre barátommal, de a régebbi lakhelyéről elköltözött és így nem tudtam felvenni vele a kapcsolatot. Hosszabb keresgélés után megtaláltam, megtudtam, hogy lányánál, Tündinél lakik Vecsésen. Telefonon érdeklődtem, hogy egy interjú erejéig felkereshetném-e őket. Válasz sokáig nem érkezett, majd egy idő után kaptam a hírt, hogy édesapja, Gelei Imre 87 éves korában hunyt el.

Mondhatnánk: szép kor, de a halál híre mindig megrázó és szomorúságot ébreszt az emberben. Törökszentmiklóson született. Ahogy Ő nyilatkozta egy interjújában itt „fertőződött” meg a galambok szeretetével. Középiskolai és egyetemi tanulmányai után több helyre sodorta az sors, de mindig úgy alakította életét, hogy galambokkal tudjon foglalkozni.

Életéről a Galamb és Kisállat Magazin 2012. májusi számában részletes interjút adott, melyből tudni lehet, milyen gazdag tevékenységet folytatott a galambászát terén. Dolgozott a galambhús programban, tagja volt a Strasszer Fajtaklubnak, és személyéhez kötődik az Amerikai Óriásposta Fajtaklub megalapítása is. Sajnos nézetkülönbségek miatt később a fajtaklubot elhagyta. Nyugodt, békeszerető ember volt. Megkérdeztem tőle, hogy miért lépett ki a klubból? A válasza csak annyi volt: „*Látod te is, hogy mi folyik a klubban. Jobb, ha erről nem beszélünk!*"

A galambászathoz kötődött a másik hobbija is, a fotózás. Kis fotólabort készített a pincéjükben, és ott dolgozta ki a kiállítások győztes galambjairól készült fényképeit, melyek aztán az akkori szaklapokban folyamatosan megjelentek. Az alakgalambok bírálatában is részt vállat. Az róla készült cikkben említi: „*Mindig volt valami ötletem, folyamatos bennem az újítás szándéka*". Ugyan itt nyilatkozza, hogy „*A szolnoki bagdetta a 70-es 80-as években hanyatlásnak indult. Nekem sikerült 1988-89-re rekonstruálni ezt a fajtát*". Élete utolsó húsz évében egy új fajtát próbált meg kitenyészteni, a *magyar koronás galambot,* ami nem valósulhatott meg. Az okokat számba véve mondja zárszóként: „*Sajnos egyedül vagyok ebben a munkában és van egy másik nem elhanyagolható tény, ami az életkoromból fakad. Nem vagyok biztos abban, hogy a magyar galambtenyésztés palettájára ezt az új fajtát még fel tudom helyezni*". Sajnos már nem tudta.

Viszont Gelei Imre fent lesz a legnagyobb magyar galambászok, s a legnagyobb tenyésztők palettáján.

Nyugodj békében Imre, Imre bácsi! Isten nyugosztaljon!

A galambász társadalom nevében is:

Pusztai Lajos

„Vannak pillanatok, amikor erősebb a hiány. Ilyen ez most is. Ismét vasmarokkal szorítja a szívünket az emlékezés. Emlékezés az életre. Mert igazán ez az, ami valóban fáj. Nem a halál megszületése, hanem az élet elmúlása, és minden, ami ezzel együtt múlt vele…"

Todorovits Rea

ELMENT…
BERTALAN JÓZSEF
1944–2020

Csengett a telefonom, s egy számomra kedves női hang, Szilvike szólt a vonal túlsóvégén. Szinte kislánykora óta ismerősök vagyunk. Érezni lehetett a hangjában a szomorúságot. Édesapja, a sokunk által ismert, tisztelt Bertalan József, aki a páva galamb tenyésztése terén alkotott maradandót, itt hagyta a földi létet, megpihent. Tőlem szokatlan módon szinte megszólalni sem tudtam. Nagy nehezen kinyögtem, hogy őszinte részvétem. Még most sem akarom elhinni. Mindössze 76 évet élt.

1944. augusztus 31-én született Ikrényben, második fiúként a családban. Édesapja a fronton, és sajnos csak fia születése hírét kapta meg, de haza már nem tért az orosz hadifogságból. Édesanyjuk egyedül nevelte a fiúkat anyai nagyapjuk segítségével, ő volt az apai példakép a fiúk életében.

József 14 éves korában kezdett el dolgozni a helyi állami gazdaságban. Először a növénytermesztésben, majd a lovardában. Az első nagy szerelem a lovak. 16 évesen már díjakat nyert, idősebb Némethy Tamás edző felkészítésével. Kedvenc lova a sok közül Frim, mellyel egyik kiemelkedő teljesítményük a 190 cm-es magasugrás győzelem. Egyéni- és csapatversenyekben is megállta a helyét.

1968-ig lovagolt, a katonaságnál lovas határőr volt a Hanságban. Szerették volna, hogy hivatásos lovaskatona oktató és versenyző legyen.

De a család hazaszólította, így nem élhetett a lovas szenvedélyének. Első munkahelye Győrben, a Magyar Vagon és Gépgyárban volt. Közben már galambászkodott, postagalambjai voltak. Ebben az évben ismerkedett meg egy galambász ismerősénél a leendő feleségével. 1975-ben összeházasodtak, Ikrényben családot alapítottak.

Folyamatosan postagalambozott. Voltak gerlei, kanárik, gyémántgalambok, papagájok. Ahogy megérkeztek gyermekei (1977 és 1980) bővült a madárlétszám is a családban. Gyermekeinek kedveskedett velük. Ekkor ismerte meg Papp Kálmánt Ácson, aki megfertőzte a pávagalamb szeretetével Kálmán bácsi ma 102 éves. Tőle tanulta meg e fajta minden „csínját-bínját". Ez az 1980-as évek elején történt.

Jöttek a kiállítások velük sorra az eredmények is. Egyre több ismerős külföldön is. 2003-ban az ÉDÁSZ-tól ment nyugdíjba. Lánya, Szilvia is ismert pávagalamb tenyésztő lett az 1990-es évektől. Győri és a pápai színekben versenyeztek galambjaik. Mindkettőjüknek meg volt a kedvenc színe. Jóska Bátyánknak a kovácsolt kékek voltak a nagy kedvencei, Szilvié a kék babosak. Szilvi sajnos később abbahagyta a galambtenyésztést.

Azon szerencsések közé tartozom, aki közelről megismerhették. Kedves, jószívű ember volt. Neki mindig volt néhány pávagalambja (nem is akármilyen minőségben), ha erdélyi Barátainkról volt szó. Mindig önzetlenül adta, soha nem kért ellenszolgáltatást.

Az 1990-es években jött az újabb kihívás a selyempáva kiállítási szintre történő tenyésztése.

Majd egészsége megromlott. Állományát csökkentette tudását egyre több fiatalnak adta át.

2006 és 2008: megérkeztek az unokák, így egyre több időt töltött családjával. 2010-től, édesanyja halála után már nem galambászott, felszámolta az állományát. De barátaival, (többek között Csekő Tiborral, Rajna Istvánnal) továbbra is tartotta kapcsolatot. Ekkor visszatért első szerelméhez, a lovakhoz, Jázmin unokája, (papa büszkesége) lovas tehetségében gyönyörködött. Fiú unokájával, Zsomborral a tyúkokat szerettette meg. Így öröklődött mindkét szerelem. Tizenegy év betegség ebből hat év ajándék, csoda hogy családdal lehetett.

Otthonában felesége és a lánya karjaikban tért örök nyugovóra.

Hamvasztás utáni búcsúztatására 2020. október 27-én 15 órakor került sor. Ikrényben, galambok felengedése mellett köszöntünk el Tőle.

Kedves Jóska Bátyám, pihenésed legyen áldott!

Bárány István

Elveszíteni egy barátot, megsiratni, eltemetni. Figyelni a csöndre, ami ilyenkor átöleli az embert. Aztán fülelni egy hangra, ami megszólal mellettünk, s azt mondja: „Vigyázzatok mindenkire. Az élet olyan nagyon szép!”.

Vujity Tvrtko

CSERNYI ISTVÁN
1948–2020

November 11- én kaptam a szomorú hírt. Csengeri Barátom, Csernyi István fia hívott. Nem jót sejtettem, hisz ritkán fordult elő ez. Szomorúan közölte, hogy édesapja, a székesfehérvári bukó tenyésztője, a C-35 Aranybulla Galamb- és Kisállattenyésztők Civil Társasága tagja elhunyt. A székesfehérvári bukó mellett szolnoki bagdettát, angol begyest, magyar páva- és posta-, valamint parókás galambot tartott.

Első galambjait kisgyerek korában a szomszédjuktól kapta. Sok díjat nyert, melyekre nagyon büszke volt! Később már csak hobbi szinten tartotta a galambokat, de akkor is nagy becsben és odafigyelésben részesítette őket. Szerette a különleges fajtákat és általában volt is neki néhány kuriózum. Emellett mindig tartott baromfit és sertést is. Mindaddig gondját viselte az állatoknak, amíg egy betegség le nem döntötte a lábáról.

1948. október 22-én született Csengerben, általános iskolába is idejárt. 1968-ban végzett Mátészalkán mezőgazdasági gépszerelőként. Szülőhelyén, a helyi TSZ-ben kezdett el dolgozni. 1970-ben kötött házasságot Boros Ilonával, mely frigyből született két gyermeke, Edit és István. Ők három unokával ajándékozták meg. 1990-ben leszázalékolták, de tenniakarása nem engedett megálljt, így saját gazdálkodásba kezdett. Szorgalmasan, apró lépésekkel és kitartó munkával egy szép gazdaságot épített fel. Annak a fejlesztése és gyarapítása volt az éltető ereje. Ebben segítségére volt veje, Gyula és legidősebb unokája Ákos is. Életében mindig gazdálkodott, így is fejezte be földi tevékenységét.

Több mint 20 éves ismeretség, mondhatjuk barátság kötött hozzá. Felvillan első telefonbeszélgetésünk. Komáromi bukót hirdetett a szaklapunkban. Mi akkor tartottunk a székesfehérvári bukó újra elismertetési folyamatának elején. Szinte pironkodva vallotta be kérdésemre válaszolva, hogy ezek a galambok nem az új-, hanem a régi típusú komáromiak. Kijárnak, repülnek, buknak. Nos, nekem pont ez kellett. Mikor kibontottam a postacsomagot, nem éreztem csalódást. Szép galambokat küldött. Ő később is ilyen maradt. Igényes tenyésztő, szavatartó ember. Lényegretörő, határozott, de nagyon emberszerető. Jólelkű, kitartó, vallásos és családcentrikus ember volt.

Mi, székesfehérvári bukó tenyésztők, akik ismertük és tiszteltük Őt, szomorúan vettük tudomásul, hogy 72 éves korában, megrendítő hirtelenséggel, 2020. november 10-én, 12 napos kórházi ápolás után elhunyt. Maga után hagyva óriási fájdalmat és gyászt. Galambszeretete, szívélyessége, ízes beszéde, vendéglátása örök emlék marad. Pista Bátyám! Nyugodjál békében!

Bárány István
C-35 Aranybulla Galamb- és Kisállattenyésztők Civil Társasága

DOROGI LAJOS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy hosszantartó súlyos betegség után, 2020. november 20-án, életének 73. évében elhunyt

Dorogi Lajos

egykori galambásztársunk.
Angyalföldön kezdődött, tenyésztői pályafutása, majd onnan jött hozzánk, az akkori B 14. Budapest Zuglói Galamb- és Kisállattenyésztő Egyesületbe. Több évtizeden keresztül volt tagtársunk, később pénztárosként vette ki részét a közösségi munkából és szolgálta a közösséget. Tenyésztett állatai közül kedvelt fajtája a budapesti rövidcsőrű volt. Részt vett a Dr. Szécsényi István Rövidcsőrű Galambokat Tenyésztők Fajtaklubja munkájában is. Kedvenc galambjai tenyésztése során rengeteg tapasztalatot szerzett és sok közösségi történet tudója volt. Anekdotái, tárgyi tudása, kedves személyisége már most hiányzik közösségünk számára. Betegsége elhatalmasodása, sajnos nem tette már lehetővé számára az állatok tartását, kedvenc galamb állományát is fel kellett számolnia. Lakáshoz kötöttsége az utóbbi időben már csak a diszhalakban való gyönyörködést hagyta meg számára.
Temetésén a búcsúztatása során a kegyelet virágait elhelyezve emlékeztünk egykori barátunkra és tenyésztőtársunkra. Nyugodjék békében, legyen számára könnyű a föld.
Emlékét megőrizzük!

Dr. Szécsényi István
Rövidcsőrű Galambokat Tenyésztők
Fajtaklubja

C-14 Beck Nándor
Galamb- és Kisállattenyésztők Civil Társasága
közössége

FEHÉR GYÖRGY

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy elhunyt

Fehér György

a B-15 Egyesület tagja. Temetése 2020. november 24-én megtörtént.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

a B-15 vezetősége

SZABÓ JÓZSEF

A V-59-es törökszentmiklósi egyesület tagsága mély fájdalommal tudatja a tenyésztő társakkal, barátokkal, hogy 2020. november 10.-én türelemmel viselt betegség után elhunyt

Szabó József

(1949-2020)

tenyésztőtársunk.

Szabó Józsi bácsi két időszakban több évtizedig volt egyesületünk oszlopos tagja, az állat szeretetével, kimagasló szakmai tudásával, a közösséghez való hozzáállásával mindig kitűnt a csapat tagjainak sorából. A texán galambok avatott szakértőjeként, az egyesületi, országos és fajtaklub kiállításokon mindent elért amit lehetett. Lelkes tagja volt a közösségnek, nem múlhatott el kiállítás vagy fiatalbemutató az Ő részvétele nélkül. Távozásával nagy űrt hagyott maga után a galambászok között.

A másik szeretett hobbija a kertészkedés volt, amit nem kisebb szakértelemmel és odaadással végzett. Például rózsáira is rendkívül büszke volt.

Temetéséről a család később intézkedik. Emlékét nagy megbecsüléssel őrzi az egyesület tagsága.

Nyugodj békében Józsi Bácsi!

Tisztelettel

Polgár Béla
egyesületi elnök

HIRDETÉS

Kiváló állományból **alföldi dudoros postagalambok** eladók!
Kiállításgyőztesek, nagyon szép ideális típusú galambok. Ár: 100 Eur/db.
Szeifert Károly 4060 Balmazújváros Batthyány u. 32. Tel.: 06 30 893 6862

Alföldi parasztgatyás idei fiatalok eladók.
Németh György 8500 Pápa, Mikszáth K. u. 26. Tel.: 06 70 453 6293

Tyúktarka galambok, valamint idei kelésű **newhampshire** baromfik eladók Gyulán.
Hermann Ferenc Tel.: 06 20 392 4739

Egri kék keringő fiatalok és tenyészek eladók.
Krsjak Mihály 2721 Pilis, Bicskei út 35. Tel.: 06 30 496 7401

Eladó fiatal és öreg **strasszer** galambok több színben.
Lénárt István, 5100 Jászberény, Jászkapitány utca 4. Tel.: 06 70 619 1285

Mondain és **magyar díszposta** galambok eladók.
Érdeklődni lehet Péli György Tel.: 06 20 245 1296

Budapesti rövidcsőrű egyszínűek és ceglédi szívhátú galambok eladók Cegléden.
Király István Tel.: 06 20 927 1503

VITAINDÍTÓ:

EGY FIATAL GONDOLATAI ...

Rengetegszer találkozni galambász és baromfitenyésztői beszélgetésekben, azzal a problémával, hogy nincs utánpótlás. Miként is lehetne megfogni a fiatalokat? Biztos vagyok benne, hogy ez a gondolat terheli a nyúl, prémesállat, díszmadár vagy víziszárnyas tenyésztőket is.

Saját véleményem szerint ebbe bele kell születni. Én is így lettem először galambtartó, majd baromfitartó is. De a mai gyermekek más nevelést kapnak, ezen felül kell kerekednünk. Az internet világában látni néhány tiszteletreméltó megindulást ezért a célért. Úgy gondolom, követnünk kell ezen a vonalon is aktív egyesületeink, tenyésztőink példáját.

Célba kell venni az óvodákat és iskolákat. „*Ha a hegy nem megy Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez.*" elven, nekünk kell a fiatalokhoz vinni a minél szelídebb és érdekesebb állatainkat, amelyekkel megfogható a gyermeki szem. Beszélni kell az intézmények vezetőivel. Egy-egy környezetismeret vagy biológia órát fel fognak készséggel áldozni ezért a célért. Ha egy húszfős csoportból megfogunk kettő gyereket, már nem felesleges a rááldozott idő. Megrendezett kiállításaink alkalmával, pénteken hívjuk el őket tanulmányi kirándulásra. Tapasztalatból mondom, hogy nem fogják zavarni a bírálatot, de jól fogják érezni magukat, egy ráérő tenyésztő a pedagógusok mellett a körbejárás alkalmával beszélhet a fajtákról, érdekességeket mondhat témába.

El kell kapni ezt a kötelet, mert magam is érzem 26 évesen, hogy kevesen vagyunk. Egyesületünkben már megy a fejtörés, és az első próbálkozások is megtörténtek. Reményeink szerint be fog indulni ezen lehetőségek malomkereke.

Ezúton is szeretném megkérni Önt, aki ezen írásomat olvassa, legyen szíves ezt a témát egyesületi vezetőjének felvetni, fogjunk össze és ragadjunk meg néhány fiatalt országszerte!

Amint lehetőség adódik, hogy újra normál kerékvágásba térjen vissza az életünk, kezdjük meg ezeknek a munkáknak az előkészületeit. Tartsuk fenn a magyar galamb- és kisállattenyésztést.

Szatmári Alex
Békéscsaba

MGKSZ Kisállatvásár

Monoron

2021.

- március 14.
- április 11.
- május 9.
- augusztus 8.
- szeptember 12.
- október 10.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetsége
mgksz.info@gmail.com
tel.: + 36 1 342-5538